

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. IX. De delectatione morosa circa objecta non venera jure naturali vetita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. VIII.

De delectatione venerea de objecto venereo conditionato remissivè.

§ 31. DE moralitate affectuum conditionalium discussimus multa à num. 550. usque ad num. 563. Ex ibi firmatis à num. 556. colligitur, quod delectatio morosa de objecto venereo sub conditione auferente ab illo malitiam ex parte objecti, seu spectato objecto non sit illicita, nihilominus ex parte actus delectationis saepe potest esse oppositio cum

virtute Religionis; exempla dedi num. 558. & 562. in his exemplis est illicita delectatio venerea etiam purè Spiritualis: sensitiva vero sub nulla conditione quacunq; auferente malitiam ab objecto venereo potest esse licita ijs personis, quibus copula de presenti est illicita per num. 880.

* * *

§. IX.

De delectatione morosa circa objecta non venerea jure naturali vetita.

§ 32. DICENDUM, est, quod delectatio morosa universim de objectis jure naturali prohibitis seu intrinsicè malis sit mortaliter, aut venialiter mala pro gravitate, aut levitate materiae, quando delectationi objiciuntur sub ea ratione, sub qua illis est annexa malitia, ita multi apud Vasq. 1. 2. D. 111. cap. 1. allegantes pro se D. Th. 1. 2. quest. 74. art. 8. nam in Corp. licet exemplum ponat de fornicationis delectatione venerea, ratio tamen ejus probat de quovis opere

mortali, nam in solutione ad 5. docet delectationem de homicidio esse mortalem. Idem sentit Less. lib. 4. de just. cap. 3. num. 112. Sanch. lib. 1. Decal. cap. 2. num. 9. Ratio est, quia delectatio morosa est quidam voluntatis in rem illicitam motus, sicut actio est motus in effectum, ergo sicut actio libera est mortalis, aut venialis, si effectus est mortaliter, aut venialiter malus, ita delectatio, & gaudium.

Confirmatur delectatio morosa de
H hhh 3 pcc-

peccato cogitato carnali est lethalis *juxta num. 806.* ergo etiam est mortalis de quovis peccato mortaliter malo, ut de hæresi, perjurio, blasphemia.

Delectatio inordinata super propria excellentia est speciale peccatum superbia perfectæ, & quidem mortale, si inordinatè appetens, aut se oblectans nolit DEO, & superioribus subjici.

Dixi primo, *inordinata*, si enim opponitur humilitati, cujus est moderari affectum quemcunque etiam simplicis complacentiæ circa propriam excellentiam, unde ordinata de hac complacentia non est peccatum, ut si complacens sibi se non efferat supra id, quod est.

Dixi secundo *perfecta*, quia dum quis se suo affectu magnificat plus justo, paratus tamen parere DEO, & superioribus est superbia imperfecta venialis.

Delectatio de quovis peccato ut contrario legi, aut mandato est peccatum inobedientiæ, si materia est gravis, & contemptus notabilis superioris, erit mortale oppositum obedientiæ speciali sitæ in affectu explicito parendi superiori.

833. Delectatio morosa juxta Authores nostræ sententiæ fatente ipso Vasq. *num. 17.* potest esse in omni materia peccatorum tum contra primam, tum contra secundam tabulam, si contra primam contingit morosa delectatio mortalis, vel contra virtutem Religionis, ut si placet id, quod est in DEI contumeliam, & contra ejus honorem, aut si placet aliquid contra DEUM quatenus contra DEUM ex displicentia illius apprehenditur.

Contra tabulam secundam est morosa delectatio mortalis in omni materia

gravi peccati contra proximum spectantis ad odium proximi, dum videlicet placet malum proximi in hac aut illa materia, quia malum illius est, ut si placet furtum, homicidium, aliudve malum proximi ut malum ejus est: talis enim est delectatio contra proximi charitatem, aut certe contra beneficentiam erga proximum, hæc enim gaudet de proximi bono quia bonum ejus est.

Delectatio morosa de malo proximi, quia bonum hujus à malo exclusum, proprium bonum falsò credebatur diminuire, est species invidiæ, cit. Vasq. *n. 18.* dicens eam esse non contra Charitatem, sed humilitatem. Coincidit communis definitio invidiæ cum S. Th. *1. 2. q. 36. art. 1.* quod sit *tristitia de alieno bono in quantum hoc falsè creditur propriam excellentiam diminuire.*

Tamb. *lib. 5. Decal. cap. 1. §. 3. à num. 36.* rejicit communem definitionem invidiæ, eo quod ex ea sequeretur invidiam non fore peccatum, nam objectum illius est bonum alienum non secundum se, sed prout est diminutivum boni proprii, atqui tritari de bono prout hoc diminuit bonum proprium, non est peccatum. Idcirco ipse ponit invidiam in voluntate, quæ quis liberè admittit, vel perseverat in apprehensione, per quam quis falsò credit bonum alterius esse causam mali proprii, ex qua apprehensione, non repressa sequitur tristitia de bono alieno tanquam effectus invidiæ. Contra est, quod bonum alienum nequeat re ipsa imminuere bonum proprium, ergo tristitia de bono alieno prout diminutivo proprii boni est inordinata, consequenter peccatum.

334. Quantum sit peccatum invidia delectatio morosa, non est idem omnium sensus. Tamb. *num.* 42. conformiter suae definitioni negat esse mortale, si sit inefficax, id est, si sistitur in dicta voluntaria apprehensione sine periculo (quale facile suboritur) transitus ad graves insidias, damna proximi &c. Verum sentio cum Vasq. & communi ex D. Th. *art.* 3. in terminis tradente esse peccatum ex genere suo mortale utpote oppositum Charitati per motum contrarium, Charitas siquidem gaudet de bono proximi, invidia vero tristatur.

Delectatio morosa in excessu cruciatus est mortalis ex genere suo contra-

ria clementiae importanti, quandam animi: lenitatem diminutivam poenae debita. Dicta delectatio dicitur crudelitas clementiae opposita. *Poenarum excessus quantum ad id, quod exterius agitur inquit S. Th. pertinet ad injustitiam, sed quantum ad austeritatem animi, per quam quis sit promptus ad poenas augendas pertinet ad Crudelitatem.* Si est delectatio in cruciatu citra omnem culpam dicitur veritas, & savitia sic dicta à feris hominibus noxijs, horumque corporibus se pascuntibus, qualis delectatio non est humana, sed bestialis specie diversa à crudelitate, ita S. Th. 2. 2. q. 159.

art. 1. & 2.

§. X.

De delectatione morosa rerum iure positivo prohibitarum.

335. Dicendum est, quod delectatio morosa de operibus iure positivo vetitis materialiter seu secundum substantiam sumptis non sit per se lethifera, Pal. p. 1. *tract.* 2. D. 2. p. 10. §. 2. *num.* 22. Less. *lib.* 4. *cap.* 3. *dub.* 15. *num.* 113. Sanch. *lib.* 1. *Decal.* *cap.* 2. *num.* 10. contra Herinx hic D. 7. n. 29. & multos alios probatur illa delectatio per se non est mala saltem lethaliter, cujus objectum per se non est illicitum, sed opus extrinsece malum, seu iure positivo vetitum, sumptum materialiter, seu se-

cundum substantiam non est illicitum, sic enim praescindit à circumstantia praeepti, à qua sola vitatur.

Infero cum Rhodes hic D. 1. q. 2. S. 3. §. 2. non peccare eum, qui in quadagesima delectatur cogitando esum carnis: proinde Carthusianus secundum cit. Less. delectans se imaginario esu carnis, ac consentiens in Epulas imaginarias ex carnibus, ac in commotionem corporalem (si quae forte in Spiritibus, humoribus, vel in corde sequatur) ac in voluptatem hinc resultantem seclusa volunta-